

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Manuale, sev Institutio Sacerdotvm, Ex Divinis Litteris Et Vetervm Patrvm Disciplina

**Torres, Alfonso de
Ingolstadii, 1604**

Partis IV.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-48973](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-48973)

cio,
n. 4.
: de
p. 6.
dak-

ator
cri-
na-
tos.

PARS QVARTA.

DE MORTE BONI
ET
MALI SACERDOTIS.

Bb 2

CAP.

ARS

CAPVT I.
DE MORTE BONI
SACERDOTIS.

SVMMARIVM.

PRETIOSA est in conspectu Domini mors San-
ctorum eius. 1.
Bonam Sacerdotum vitam bona mors sequi-
tur, & benedictio populi. 2. 4. 7. 10.
Sacerdotes iusti moriuntur propter malitiam populi, ad
eius punitionem. 3. 4. 5. 8.
Quotidie moritur iustus. 6. 9.
Et ideo non subito moritur Sacerdos, qui se semper mo-
riturum cogitauerit. 11.
Est enim illi mors quies, pax, somnus, portus: & pro-
pterea appetenda. 11.
Varia mors bonorum Sacerdotum. 13.
Et est lugenda. 14.
Nemo sepeliebatur in Ecclesia, nisi iusti Sacerdotes.
15. 16.
Eorum tamen cadauera palla non debent obuolui. 17.
Induti tamen Sacerdotalibus vestimentis sepeliri de-
bent. 18.
Lumina deferenda in funeribus defunctorum. 19.
Et iustorum cadauera maximi facienda, & cura de se-
pultura habenda, exemplo Sanctorum Patrum.

PRETIOSA in conspectu Domini mors Sancto-
rum eius. *Psa. 115.*

Timenti Dominum bene erit in extremis, &
in diebus consummationis, illius benedicetur.

Ecl. 1.

Ecce dominator Dominus exercituum aufert
à Ierusalem, & à Iuda validum & fortem, omne ro-
bur panis, & omne robur aquæ: fortem, & virum
bellatorem, Iudicem, & Prophetam, & Ariolum,
& Senem. *Isa. 3.*

Iustus perit, & non est qui recogitet in corde
suo: & viri misericordiæ colliguntur, quia non est
qui intelligat: à facie enim malitiæ collectus est
iustus. Veniat pax, requiescat in cubili suo, qui
ambulavit in directione sua. *Isa. 57.*

Abstulit magnificos meos Dominus de medio
mei: vocavit aduersum me tempus, vt contereret
electos meos. *Thren. 1.*

Quotidie morior. *1. Cor. 15.*

Qui bene ministrauerint, gradum bonum sibi
acquirent. *1. Tim. 3.*

Castigatio populi, mors Sacerdotis.

INTEREA, quæ comminatur Dominus, est ab-
latio Presbyteri, siue Senioris: quod ex eius præ-
sentia non mediocre emolumentum in alios resi-
liat. *S. Basilius super c. 3. Isaie.*

Iustus Sacerdos quotidie moritur.

SANCTI Sacerdotes, qui breuitatem vitæ inde-
finen-

sinenter aspiciunt, quasi quotidie morientes viuunt; & tanto se sollicitius mansuris præparant, quanto nulla esse transitoria ex fine semper pensant. *S. Gregor. Moral. l. 3. c. 5.*

Sacerdoti iusto oritur lux in morte.

10 AD vesperum oritur fulgor Sacerdoti iusto, quia in occasu suam cognoscit claritatem: ideo *Eccl. 1.* dicitur: Timenti Dominum bene erit in extremis. *Idem S. Gregor. Moral. l. 10. c. 21.*

Non moritur subito Sacerdos, qui se semper moriturum cogitauerit.

11 NON nocet bonis Sacerdotibus, si occidantur, vel subita morte rapiantur. Non enim subito moriuntur, qui semper se cogitauerunt morituros. Siue ergo ferro immolentur, siue à bestiis lacerentur, aut flammis, vel vndis immergantur, aut suspendantur, vel crura frangantur, vel quolibet alio infortunio moriantur, Semper est pretiosa in conspectu Domini mors Sanctorum eius, vt dicitur. *Psa. 115.* Quacumq; hora iustus moriatur, iustitia eius non auferetur ab eo: & ita mors non obest; immo multum prodest eis: quia, siquid peccati contraxerunt per humanam fragilitatem, relaxatur per mortis acerbitatem. *S. Anselmus in Meditationibus.*

Mors est iustis Sacerdotibus quies, pax, portus, somnus, ideo appetenda.

12 MORS Sacerdotibus iustis quietis est portus. *S. Ambr.*

Ambros. de bono mortis, c. 8. Somnus iustis mors est, immo magis migratio ad vitam meliorem. *S. Basilii de Barlaam Martyre.* Probat Simeon, atq; con- Luc. 2.
testatur, tunc esse Sacerdotibus Dei pacem, tunc liberam, tunc tranquillam quietem, quando, de istis mundi turbinibus extracti, sedis, & securitatis æternæ portum petimus; quando, expuncta hac morte, ad immortalitatem venimus. Illa enim nostra pax, illa fida tranquillitas, illa stabilis, & firma, & perpetua securitas, &c. Magnus nos in paradiso carorum numerus expectat parentum, fratrum; frequens nos, & copiosa turba desiderat, iam de sua immortalitate secura, & adhuc de nostra salute sollicita. Qualis illic cælestium regnorum voluptas, sine timore moriendi, & cum æternitate viuendi? Quam summa, & perpetua felicitas? &c. *S. Cyprianus de mortalitate.*

Varia mors bonorum Sacerdotum.

IN exitu vitæ animæ electorum nimio terren- 13
tur metu, incerti, vtrum ad præmium, an ad supplicium transeant. Quidam autem electi in fine suo purgantur à leuibus quibusdam peccatis: quidam vero in ipso exitu suo hilarescunt ex æternorū contemplatione bonorū. Quamuis enim quis in hac vita sit iustus, tamen, dum ex corpore isto egreditur, pertimescit, ne dignus supplicio sit, &c. Finem iustorum optimum vocatio tranquilla commendat, vt ex eo intelligantur Sanctorum habere consortium Angelorum, ex quo ab hoc corpore sine

vexatione dura tolluntur. *S. Isidorus de summo bono l. 3. c. 66. S. Gregor Moral. l. 24. c. 17. 18.*

Mors Sanctorum lugenda.

- 14** PATRES veteris, & noui Testamenti mortes Sanctorum virorum legimus multis in locis cum fletu deplorassee; in nullo autem loco, de illis, qui à sæculo discesserant, exultasse. Nam & Iacob Patriarcham tota fleuit Ægyptus septuaginta diebus; & Ioseph, & fratres eius, cum patrem deferrent in terram Canaam, ad sepeliendum, celebrantes exequias, planctu magno, atq; vehementi impleuerunt septem dies. Tantus autem fuit planctus, vt luctus inde nomen acceperit. Et de **Ar. 8.** Beato Stephano legimus, quod sepelierunt eum viri timorati, & fecerunt planctum magnum super eum, &c. Si quis autem ibi cantare desiderat, Kyrie eleyson cantet; sin aliter, omnino taceat. Si autem tacere non vult in crastino, à Presbytero taliter coërceatur, vt ceteri timeant. *Concil. Arelat. 3. c. 5. S. Chrysof. hom. 70. tom. 5. Liceat alibi mortuos non lugendos esse præcipi videatur, in Conc. Tolet. 3. c. 22. Vide S. Cyprianum sermone de mortalitate. S. Gregorium Nyssenum oratione de dormientibus. Quod optime interpretatur S. Hieronymus ep. 25. ad Paulam, de obitu Blesilla, & S. Cyrillus Alex. l. 7. cap. 20. super Ioan.*

Nemo sepeliebatur in Ecclesia, nisi iusti Sacerdotes.

- 15** NEMO in Ecclesia sepeliatur, nisi forte talis sit perfo-

persona Sacerdotis, qui per vitæ meritum talem,
 viuendo, suo corpori defuncto locum acquisiuit.
Concil. Tribur. c. 17.

De eodem.

NVLLVS mortuus infra Ecclesiam sepeliatur, 16
 nisi Episcopi, aut Abbates, aut digni Presbyteri.
Concil. Mogunt. c. 52.

Sacerdotis cadauer palla non obuolua-
 tur.

DE opertorio Dominici Corporis, seu palla 17
 altaris, numquam Sacerdotis corpus, dum ad tu-
 mulum vehitur, obtegatur: quia, sacro velamine
 vstibus suis reddito, dum honorantur corpora, al-
 taria polluuntur. *Concil. Aruern. cap. 3. Matiscon. 2.
 cap. 12.*

Sacerdotes sepeliantur Sacerdotalibus
 vestimentis induti.

Ex eo, quod Nadab, & Abiu fuerunt sepulti 18
 cum vestibus Sacerdotalibus, inoleuit consuetu-
 do, quod Sacerdotes nouæ legis cum vestibus Sa-
 cerdotalibus sepeliantur. *Nyc. Lyra sup. cap. 10. La-
 uitici.*

Lumina deferri solita in funeribus ab ipsa
 primitiua Ecclesia.

Vide sup. p. I. c. 4. §. 2. de cereis, n. 52. Lumina. 19

Bb 5 Iusto-

Iustorum cadauera maximi sunt habenda; & curandum de sepultura, exemplo Sanctorum.

- 20 Non sunt contemnenda, & abijcienda corpora defunctorum, maximeque iustorum, atque fidelium, quibus, tamquam organis, & vasis, ad omnia bona opera sanctus est vsus Spiritus. Si enim paterna vestis, & anulus, & si quid huiusmodi tanto carius est posteris, quanto erga parentes maior exitit affectus: nullo modo ipsa spernenda sunt corpora, quæ vtique multo familiarius, atq; coniunctius, quam quælibet indumenta, gestamus, &c. Vnde & antiquorum iustorum funera officiosa pietate curata sunt, exequiæ celebratæ, & sepultura prouisa; ipsiq; dum viuerent, de sepeliendis, vel etiam transferendis, suis corporibus filiis mandauerunt. Et Tobias sepeliendo mor-

Tob. 2.
12.

tuos, &c. *S. August. de Ciu. Dei l. 1. c. 13.*

Et lib. de cura pro mortuis agenda.

CAP.

CAPVT II.
DE MORTE MALI
SACERDOTIS.

SVMMARIVM.

TERRIBILI morte puniuntur à Deo Sacerdotes mali. 1. 2. 3. 4.
Plures Sacerdotes damnantur, quam saluifunt. 5.

Et inter reprobos proijciuntur. 6.

Perduntque beatitudinem, & inueniunt mortem 7.

Neque eorum mors finem habet, quia neque post mortem desinunt esse iniqui. 8. 9.

Et ideo in morte obliuiscuntur sui, quia in vita oblitifunt Dei. 10.

Terrore suorum tormentorum multi reuocantur à culpa, qui suo viuentium exemplo prauo tracti fuerant ad culpam. 11.

Qui mortem sibi consciuerint, vel pro suis sceleribus fuerint puniti, sepeliendi sunt sine Psalmis, neque pro eis in Missa commemoratio facienda. 12.

ARREPTIS Nadab, & Abiu filij Aaron thuribulis, posuerunt ignem, & incensum desuper, offerentes coram Domino ignem alienum: quod eis præceptum non erat. Egressusq; ignis à Domino, deuorauit eos, & mortui sunt coram Domino. *Leu. 10.*

Core

- 2 Core, Dathan, & Abiron seditionem mouent, hosque viuos terra absorbet; illum vero cum sociis deuorat ignis, sed & alios murmurantes consumpsit incendium. *Num. 16.*
- 3 Propter peccatum filiorum Heli Sacerdotis fit illis, & domui illius comminatio, ac mors aliorum prædicitur. *1. Reg. 2.*
- 4 Væ impio in malum: retributio enim manuum eius fiet ei. *Isa. 3.*

Plures Sacerdotes damnantur, quam salui fiunt.

- 5 Non arbitror, *vt sup. p. 2. cap. 9. §. 2. de oneribus, n. 28.*

Malus Sacerdos inter reprobos proijciendus.

- 6 TAM à potentibus huius mundi, quam à nobis (quod peius est) nonnulli grauiter fagitati deperunt, quos se de manu nostra Dominus requisiturum terribiliter comminatur, dicens: Requiram oues meas de manu pastorum, & cessare eos faciam, vt ultra non pascant. Quod quid est aliud, quam pastores, qui se ipsos, non gregem meum pascunt, sublimitate suæ dignitatis expoliam, & inter reprobos, quia honorem suum noluerunt custodire, proijciam? Horum, & his similium consideratione perterritus Propheta: Timor, & tremor, inquit, venerunt super me, & contexerunt me peccatorum meorum tenebræ, &c. *S. Prosper. de*

Eze. 54

Psal. 45

de vita contemplatiua l. i. c. 21. vbi describit luētiosam
carnalis Sacerdotis vitam.

**Malus Sacerdos perdit beatitudinem, &
inuenit mortem.**

ODVRVS, & durior casus! Heu, quid perdidit 7
Sacerdos, & quid inuenit! Perdidit beatitudinem,
ad quam factus est; & inuenit mortem, ad quam
factus non est. Hodie venimus à patria in exilium,
à visione in cæcitatem, à iucunditate immortalitatis
ad corruptionem mortis. Misera conditio,
grauis dolor, graue damnum, graue tormentum.
S. Anselmus in Meditationibus.

Mors miseri Sacerdotis numquam finitur.

FIT misero Sacerdoti mors sine morte, finis si- 8
ne fine, defectus sine defectu. quia & mors viuuit,
& finis semper incipit, & deficere defectus nescit.
Quia igitur, & mors perimit, & non extinguit; do-
lor cruciat, sed nullatenus pauorem fugat; flam-
ma comburit, sed nequaquam tenebras decutit:
quantum ad notitiam præsentis vitæ colligitur,
supplicia ordinem non habent, quæ non suam
per omnia qualitatem tenent. *S. Gregor. Moral. l. 9.
c. 48. & Dialogorum l. 4. Card. Petrus Damianus epist.
3. cap. 12.*

**Iniquus Sacerdos nec post mortem desi-
nit esse iniquus.**

MORS quidem animam à carne separat, animæ 9
autem propositum non immutat. Vis scire? Con-
sidera

Mat. 7. sidera eos etiam post mortem mentientes, Domine, in nomine tuo hoc, & hoc fecimus. Numquid nesciebant ipsi apud se, quia numquam nec dilexerant Christum, nec fecerant voluntatem eius? Sed putant, se, sicut in hoc saeculo homines deciperunt, sic & ibi etiam Deum fallere posse. Ideo etiam non dicit illis: Discedite à me, qui operati estis iniquitatem; sed: Qui operamini. Quia iniqui nec post mortem desinunt esse iniqui: quia, etsi peccare non possunt, tamen peccandi propositum tenent. *s. Chrysof. hom. 19. in c. 7. Matth.*

Percutitur hac animaduersione Sacerdos malus, vt moriendo obliuiscatur sui, qui viuens oblitus est Dei.

IO *Cesarius admonitione 126.*

Moriens Sacerdos malus multos reuocat à culpa terrore sui tormenti, & quos viuens suo exemplo traxerat ad culpam.

II *INIQVVS* Sacerdos moriens, qui imitatione sua multos ad culpam traxerat delectatione peccati, multos à culpa reuocat terrore tormenti. Quod etiam *Psal. 57* etiam Psalmista testatur, dicens: Lætabitur iustus, cum viderit vindictam impiorum, manus suas lauabit in sanguine peccatorum. In peccatorum enim morientium sanguine iusti lauant manus: quia dum eorum poena conspicitur, conspicientis vita mundatur. Cuius enim talis tam crudelis exitus cernitur, non solum, qui viderit, refugit,

fugit, sed alios etiam ab imitatione illius, quanta
valuerit exhortatione, compescit. *S. Isidor. de sum-*
mo bono l. 3. c. 66. S. Gregor. Moral. l. 18. c. 13.

Qui sibi mortem consciuerit, vel pro su-
is sceleribus punitus est, non debet
cum Psalmis sepeliri, neque in Missa
commemoratio pro illo facienda.

PLACUIT, vt hi, qui sibi ipsis aut per ferrum, ¹²
aut per venenum, aut per precipitium, aut suspen-
dium, vel quolibet modo, violentam inferunt
mortem, nulla pro illis in oblatione commemo-
ratio fiat; neque cum Psalmis ad sepulturam eo-
rum cadauera deducantur: multi enim sibi hoc
per ignorantiam vsurpauerunt. Similiter & de his
placuit, a qui pro suis sceleribus puniuntur. *Concil.*
Brachar. l. 1. c. 34. 23. q. 5. c. eod. Burch. l. 19. c. 130. Iuo. p.
10. c. 188. Concil. Tolet. 16. c. 4. & Altisiodor. c. 27.

a Qui pro suis sceleribus puniuntur] *intellige,*
nisi contriti decesserint. 13. q. 2. c. pen & vlt. & VV or-
matien... c. 79.

OPERIS CONCLUSIO

EX S. GREGORIO.

EXPLETO itaq; hoc Opere, ad me mihi video
esse redeundū. Multum quippe mens nostra,
etiam cum recte loqui conatur, extra semetipsam
spargitur. Igitur à publico locutionis redeundum
est ad curam cordis, vt quasi in quodam consilio
consultationis, ad me ipsum discernendū conuocē
cogi-

cogitationis mentis; quatenus ibi videam me, ne aut incaute mala, aut bona non bene dixerim. Tunc enim benedicitur bonum cum is, qui dicit, soli ei, à quo accipit, per id appetit placere, quod dicit. Quæso igitur, vt, quisquis hæc legerit, apud districtum iudicem solatium mihi suæ orationis impendat; & omne, quod in me sordidum deprehenderit, fletibus diluat. Orationis autem, atque expositionis virtute collata, lector meus in recompensatione me superat, si, cum per me verba accipit, pro me lacrymas reddat. *S. Gregor. Moral. l. 35. c. 16.*

Item, ex eodem.

REPREHENSIONIS meæ necessitate compulsus, dum monstrare, qualis esse debeat Sacerdos, inuigilavi, pulchrum depinxi hominem, pictor fœdus: aliosque ad perfectionis littus dirigo, qui ad huc in delictorum fluctibus versor,

Idem S. Greg. p. 4. Pastor.

FINIS.

INDEX